

Kirjallinen kysymys KK 206/2019 vp

Ari Koponen ps

Kirjallinen kysymys oikeusturvasta Valviran valvontalautakunnassa

Eduskunnan puhemiehelle

Valvira käsittelee sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden, esimerkiksi lääkäreiden, kanteluita ja tekee kanteluista päätösehdotuksen. Päätösehdotus viedään Valvirassa olevaan valvontalautakuntaan, joka tekee asiassa ratkaisun.

Valviran valvontalautakunta päättää kokouksessa mm. ammatinharjoittamisoikeuden poistosta tai rajoituksesta ja kirjallisesta varoituksesta.

Valviran valvontalautakunnan jäsenet ovat Valviran ulkopuolisia henkilöitä, jotka edustavat mm. lääketiedettä ja oikeustiedettä. Valvira valitsee itse valvontalautakunnan jäsenet ja esittelee valintansa sosiaali- ja terveysministeriölle, joka nimittää lautakunnan. Valvontalautakunnan kokousten puheenjohtajana toimii yleensä Valviran ylijohtaja tai Valviran valvontaosaston johtaja. Valvontalautakunnan kokouksessa kunkin tapauksen esittelijänä toimii Valviran kyseistä asiaa käsittelevä lakimies.

Haluaisin puuttua terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeusturvaan tai nimenomaan sen puutteeseen valvontalautakunnassa. Olen tarkastellut kahdeksaa Valviran valvontalautakunnan pöytäkirjaa vuosilta 2013—2018. Näissä kahdeksassa kokouksessa käsiteltiin yhteensä 99 tapausta.

Käsittely oli valvontalautakunnassa hyvin nopeaa. Keskimääräinen käsittelyaika lautakunnassa oli seitsemän minuuttia tapausta kohden. Eräissä kokouksissa käsittelyaika oli vain neljä minuuttia tapausta kohden. Tämä aika sisältää uuden lakimiehen puheen aloittamisen, asian esittelyn, mahdollisen asiakirjojen esittelyn ja lukemisen, asian käsittelyn, päätöksen ja allekirjoituksen.

On huomattava, että valvontalautakunnan jäsenille ei lähetetä kokouksen asiakirjoja etukäteen luettaviksi, vaan he tutustuvat asiaan vasta paikan päällä kokouksessa.

Valvontalautakunnan kokouksissa päätettävät asiat kajoavat voimakkaasti terveydenhuollon ammattihenkilön oikeusturvaan. Henkilöltä saatetaan poistaa oikeus harjoittaa ammattiaan tai ammatinharjoittamista saatetaan rajoittaa. Rajoituksessa voidaan kieltää hoitamista jotakin tiettyä sairautta tai henkilö voidaan määrätä harjoittamaan ammattiaan vain tietyllä terveydenhuollon sektorilla.

Kirjallinen kysymys KK 206/2019 vp

Pöytäkirjoissa oli lueteltuina esittelijöiden kokoukseen tuomat asiakirjat. Huomiotani kiinnitti, että ainoastaan yhdessä tapauksessa ammattihenkilön oma vastine oli tuotu kokoukseen. Kaikissa muissa 98 tapauksessa kokoukseen oli tuotu vain Valviran laatimat asiakirjat ja vain Valviran hankkimat asiantuntijalausunnot. Usein kokoukseen oli tuotu pelkästään Valviran päätösehdotus.

Ammattihenkilön oma vastine ja ammattihenkilön omaa puolustustaan varten hankkimat asiantuntijalausunnot eivät olleet edes mukana kokouksessa. Valviran valvontalautakunnan jäsenillä ei täten ollut edes teoreettista mahdollisuutta käsitellä asiaa kannellun ammattihenkilön kannalta. Mitään asiakirjoja ei toki ehdi lukea keskimäärin seitsemässä minuutissa, mutta mikäli joku valvontalautakunnan jäsen haluaisi tutustua ammattihenkilön omaan puolustukseen, niin näitä asiakirjoja ei olisi ollut edes saatavilla.

Kaikissa tarkastelemissani 99 tapauksessa valvontalautakunta päätti asian täysin Valviran päätösesityksen mukaisesti kumileimasimen tavoin. Kaikki pyynnöt suullisesta käsittelystä hylättiin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Toteutuuko hallituksen mielestä terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeusturva Valviran valvontalautakunnassa?

Helsingissä 10.10.2019

Ari Koponen ps